

İyilik ve Takvada Yardımlaşmak

17 Nisan 2026 (29 Şevval 1447)

قَالَ اللهُ تَعَالَى: ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾ [سورة المائدة ؛ 2]
قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: ﴿الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا﴾ [رواه البخاري]

Muhterem Mü'minler,

Bugünkü hutbemiz **İYİLİK VE TAKVADA YARDIMLAŞMAK** hakkındadır.

İnsanlar, her ne kadar varlıkların en akıllısı olsalar da tek başlarına her şeyin üstesinden gelme ve hayatlarını huzur içinde sürdürme imkanına sahip değildirler. Ancak yardımlaşarak birbirlerinin eksiklerini tamamlayabilir; böylece huzura ve saadete erebilirler. Fakat bu yardımlaşmanın iyiliklere mahsus olması icap eder.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir Hadis-i Şeriflerinde şöyle buyurur: **"Mü'min mü'min için, parçaları birbirini destekleyen bir bina gibidir."**¹

Toplumun huzurunu bozan temel sebep, kötülükte sergilenen dayanışmadır. Bu yozlaşmanın önüne geçmek ancak doğru bir iyilik ve kötülük tarifi ile mümkündür. Ölçünün kişiden kişiye değişmesi, toplumu içtimai bir kaosa sürükler. İslam düşüncesinde bu karmaşanın çözümü vahiydir. Allah (c.c.), insanların imtihanı kazanıp cennete ulaşmalarını dilediği için, neyin iyi neyin kötü olduğunu peygamberleri vasıtasıyla bizlere bildirmiştir.

Cenab-ı Hak Kur'an-ı Kerim'de biz kullarına şöyle buyurmaktadır: **"İyilik ve takva üzere yardımlaşın, günah ve düşmanlık üzerine yardımlaşmayın. Allah'a karşı gelmekten sakının. Çünkü Allah'ın azabı şiddetlidir."**²

Bu Ayet-i Kerime, Müslüman toplumu **"hayırlı işlerde birlik olmaya"** çağırılmaktadır. Ayet-i Kerimedeki **"birr" yani iyilik** kelimesinin manası bir başka Ayet-i Kerime'de şöyle açıklanmaktadır:

"İyilik, yüzlerinizi doğu ve batı taraflarına çevirmeniz(den ibaret) değildir. Asıl iyilik, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitap ve peygamberlere iman edenlerin; mala olan sevgilerine rağmen, onu yakınlarla, yetimlere,

yoksullara, yolda kalmışa, (ihtiyacından dolayı) isteyene ve (kölelikten kurtulmaları için) kölelere verenlerin; namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren, ahitleştiği zaman sözlerini yerine getirenlerin ve zorda, hastalıkta ve muharebenin şiddetlendiği zamanlarda (direnip) sabredenlerin tutum ve davranışlarıdır. İşte bunlar, doğru olanlardır. İşte bunlar, Allah'a karşı gelmekten sakınanların ta kendileridir."³

Görüldüğü gibi; Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman gibi batınî taatler ve Allah'ın sevdiği şeyde malını infak etmek, namazı kılmak, zekâtı vermek, ahde vefa göstermek, kaderin icabı olan fakirlik ve hastalığa sabretmek gibi zahirî taatler iyilik mefhumunun içindedir. Allah'ın yarattıklarına iyilik ve ihsanda bulunmak, anne babaya ve akrabaya iyilik yapmak da buna dahildir.

Değerli din kardeşlerim,

Maddi yardımlar değerlidir; ancak asıl iyilik, yolunu kaybetmiş olanların hidayetine vesile olmak ve onları dünya ile ahiret saadetine ulaştırmaktır. Böylesine kapsamlı bir hizmet tek başına verilemeyeceği için, insanlığın manevi ihyası adına çalışan kuruluşlara omuz vermek, iyilikte yardımlaşmanın zirvesidir.

Zira mealini okuduğum **"İyilik ve takva üzerine yardımlaşma"**yı emreden ayet-i kerimedeki takvayı alimlerimiz şu şekilde izah etmişlerdir:

"Takva, Kur'an-ı Kerim'de üç merteye üzerine zikrolunmuştur. Birincisi ebedi azaptan korunmak için şirkten uzak durarak ehl-i imandan olmaktır. İkincisi büyük günahları işlemekten ve küçük günahlarda ısrar etmekten uzak durup farzları ifa etmektir. Üçüncüsü de kalbini meşgul eden ve Hakk'ı unutturan her şeyden yüz çevirip, bütün mevcudiyeti ile Hak Teâlâ'ya yönelmektir. Bu üçüncü kısım, **"Ey İman edenler Allah'tan hakkıyla korkun"**⁴ mealindeki ayet-i Kerime ile ifade edilmektedir."

Gegenseitige Unterstützung in Güte und Frömmigkeit

17. April 2026 | 29. Schawwâl 1447

¹ Buhari, salat 88; Müslim, Birr, 65

² Maide Suresi, 2

³ Bakara Suresi, 177

⁴ Al-i İmran Suresi, Ayet 102

Verehrte Muslime!

In unserer heutigen Hutbe geht es um **die gegenseitige Unterstützung in Güte und Taqwā**, also Gottesfurcht und Frömmigkeit.

Auch wenn der Mensch das intelligenteste aller Geschöpfe ist, ist er nicht in der Lage, alles alleine zu bewältigen und ein Leben in Frieden zu führen. Doch durch gegenseitige Unterstützung können die Menschen die Schwächen des anderen ausgleichen und so Frieden und Glück erlangen. Diese gegenseitige Hilfe muss jedoch auf das Gute ausgerichtet sein.

Unser Prophet (s. a. w.) sagte in einem Hadith Scharif: **„Ein Gläubiger ist für einen Gläubigen wie ein Gebäude, dessen Teile sich gegenseitig stützen.“** (al-Buchārī, Salāh, 88)

Der Hauptgrund für die Störung des gesellschaftlichen Friedens liegt in der Solidarität beim Begehen von Bösem. Diesem Umstand kann nur durch eine korrekte Definition von Gut und Böse entgegengewirkt werden. Wenn die Maßstäbe von Person zu Person variieren, stürzt dies die Gesellschaft in ein Chaos. Die Lösung für ein solches Durcheinander liegt im Islam in der Offenbarung. Allah Ta‘ālā hat uns Menschen durch Seine Propheten mitgeteilt, was gut und was schlecht ist, mit der Absicht, damit wir die göttliche Prüfung bestehen und ins Paradies gelangen.

Allah, der Allmächtige, spricht im heiligen Koran zu uns, Seinen Dienern, wie folgt: **„Helft einander in Güte und Gottesfurcht. Und helft einander nicht in Sünde und Übertretung. Und fürchtet Allah! Wahrlich, Allah ist hart im Strafen.“** (al-Mā‘ida, 5:2)

Dieser edle Koranvers ruft die muslimische Gemeinschaft dazu auf, „sich in guten Taten zu vereinen“. Die Bedeutung des Wortes „*birr*“, also „Gutes“, wird an anderer Stelle des Korans wie folgt erklärt: **„Die Güte besteht nicht darin, dass ihr eure Gesichter gegen Osten oder Westen wendet. Vielmehr besteht Güte darin, dass man an Allah, den Jüngsten Tag, den Engeln, den Büchern und den Propheten glaubt, und vom Besitz, trotz der eigenen Liebe dazu, den Verwandten, den Waisen, den Armen, den Reisenden in Not, den Bittenden und (für den Loskauf von) Sklaven gibt, das Gebet verrichtet und die Zakat entrichtet. Auch (die Taten)**

derjenigen (gehören dazu), die ihre Verpflichtungen einhalten, wenn sie ihn eingehen, und in (Zeiten der) Not und des Leids sowie in Zeiten der Gewalt standhaft bleiben. Sie sind es, die wahrhaftig sind und sie sind die Gottesfürchtigen.“ (al-Baqara, 2:177)

Wie man sieht, gehören zum Begriff des Guten, sowohl innere Akte des Gehorsams wie der Glaube an Allah, Seine Engel, Seine Bücher und Seine Propheten als auch äußere Akte des Gehorsams, wie das Ausgeben des Vermögens für das, was Allah liebt, das Verrichten des Gebets, das Entrichten der Zakat, das Halten von Versprechen und das geduldige Ertragen von Armut und Leid, die durch das Schicksal bedingt sind. Ebenso gehören Güte gegenüber den Geschöpfen Allahs sowie Güte gegenüber den Eltern und Verwandten dazu.

Liebe Muslime! Materielle Hilfe ist wertvoll. Doch wahre Güte liegt darin, Menschen, die vom rechten Weg abgekommen sind, den rechten Weg zu zeigen, und sie zu einem glücklichen Leben in Diesseits und Jenseits zu führen. Da ein derart umfangreicher Dienst nicht alleine bewältigt werden kann, ist die Unterstützung von Organisationen, die sich für die geistige Erneuerung der Menschheit einsetzen, der Gipfel der gegenseitigen Unterstützung im Guten.

Unsere Gelehrten haben das Wort „*taqwā*“ in der von mir sinngemäß vorgetragenen Ayat, die zur Unterstützung in Güte und in Frömmigkeit aufruft, wie folgt erklärt:

„*Taqwā* wird im heiligen Koran in drei Stufen unterteilt. Die erste Stufe besteht darin, den Imān zu verinnerlichen und sich von Schirk, also der Vielgötterei, fernzuhalten, um vor ewiger Strafe bewahrt zu werden.

Die zweite besteht darin, sich von großen Sünden und dem Beharren auf kleinen Sünden fernzuhalten und die Pflichten zu erfüllen.

Die dritte Stufe besteht darin, sich von allem abzuwenden, was das Herz beschäftigt und die Wahrheit vergessen lässt, und sich mit seinem ganzen Wesen Allah Ta‘ālā zuzuwenden.“ Diese dritte Stufe ist das, was mit dem folgenden Ayat zum Ausdruck gebracht wird: **„O ihr, die ihr glaubt! Fürchtet Allah in gebührender Ehrfurcht!“** (Āl-Imrān, 3:102)“

Hutbede Geçen Ayet ve Hadislerin Metinleri

قال الله تعالى: ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ﴾ بفعل ما أمرتم به ﴿وَالْتَقَوُا﴾ بترك ما نهيتكم عنه ﴿وَلَا تَعَاوَنُوا﴾ فيه حذف إحدى التاءين في الأصل ﴿عَلَى الْإِثْمِ﴾ المعاصي ﴿وَالْعُدْوَانَ﴾ التعدي في حدود الله ﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ﴾ خافوا عقابه بأن تطيعوه ﴿إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ لمن خالفه [مائدة: ٢] (جلالين)

قال أبو موسى الأشعري: قال رسول الله ﷺ: ﴿إِنَّ الْمُؤْمِنَ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا﴾ وشبك أصابعه. [رواه أبو موسى الأشعري، صحيح البخاري، الصفحة أو الرقم: 481؛ مسلم: ٢٥٨٥]

قال الله تعالى: ﴿لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ﴾ في الصلاة ﴿قَبْلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ﴾ نَزَلَ رَدًّا عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى حَيْثُ رَعَمُوا ذَلِكَ ﴿وَلَكِنَّ الْبِرَّ﴾ أي ذا البرِّ وقرئ بفتح الباء أي البار ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ﴾ أي الكتب ﴿وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى﴾ مع ﴿حُبِّهِ﴾ له ﴿ذَوِي الْقُرْبَى﴾ القرابة ﴿وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ﴾ المسافر ﴿وَالسَّائِلِينَ﴾ الطالبيين ﴿وَفِي﴾ فك ﴿الرِّقَابِ﴾ المكاتبين والأسرى ﴿وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ﴾ المفروضة وما قبله في التطوع ﴿وَالْمُؤْفُونَ بَعْدَهُمْ إِذَا عَاهَدُوا﴾ الله أو الناس ﴿وَالصَّابِرِينَ﴾ نُصِبَ عَلَى الْمَدْحِ ﴿فِي الْبِئْسَاءِ﴾ شِدَّةُ الْفَقْرِ ﴿وَالضَّرَّاءِ﴾ الْمَرَضِ ﴿وَحِينَ الْبَأْسِ﴾ وَفَتْ شِدَّةُ الْقِتَالِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ﴿أُولَئِكَ﴾ الْمُؤْمِنُونَ بِمَا ذَكَرَ ﴿الَّذِينَ صَدَقُوا﴾ فِي إِيْمَانِهِمْ أَوْ إِدْعَاءِ الْبِرِّ ﴿وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ﴾ اللَّهُ [البقرة: ١٧٧]

والبرُّ يُطَلَّقُ باعتبارين:

أحدهما: باعتبار مُعاملَةِ الْخَلْقِ بِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِمْ، وَرَبِّمَا خُصَّ بِالْإِحْسَانِ إِلَى الْوَالِدِينَ، فَيُقَالُ: بَرُّ الْوَالِدِينَ، وَيُطَلَّقُ كَثِيرًا عَلَى الْإِحْسَانِ إِلَى الْخَلْقِ عُمومًا.

والمعنى الثاني من معنى البرِّ: أن يُرادَ به فعلٌ جميع الطاعاتِ الظاهرةِ والباطنةِ، كقوله تعالى: وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُؤْفُونَ بَعْدَهُمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبِئْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ [البقرة: 177].

فالبرُّ بهذا المعنى يدخلُ فيه جميعُ الطاعاتِ الباطنةِ، كالإيمانِ باللهِ وملائكتهِ وكتبهِ ورُسُلهِ؛ والطاعاتِ الظاهرةِ، كإنفاقِ الأموالِ فيما يحبُّه اللهُ، وإقامِ الصلاةِ، وإيتاءِ الزكاةِ، والوفاءِ بالعهدِ، والصبرِ على الأقدارِ، كالمريضِ والفقيرِ، وعلى الطاعاتِ، كالصبرِ عندَ لقاءِ العدوِّ.

قال الله تعالى: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ﴾ بأن يطاع فلا يعصى ويشكر فلا يكفر ويذكر فلا ينسى فقالوا يا رسول الله ومن يفوى على هذا فنسخ بقوله تعالى ﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾ [التغابن: ١٦] ﴿وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ مَوْجِدُونَ [آل عمران: ١٠٢] (جلالين)

